TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugsėjo 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai – Keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešosios paslaugos – Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 – 5 straipsnio 1 dalis – Viešųjų paslaugų sutarčių sudarymas – 7 straipsnio 2 dalis – Pareiga paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* kai kuriuos duomenis likus ne mažiau kaip vieniems metams iki procedūros pradžios – Nepaskelbimo pasekmės – Konkurso panaikinimas – Direktyva 2014/24/ES – 27 straipsnio 1 dalis – 47 straipsnio 1 dalis – Direktyva 2014/25/UE – 45 straipsnio 1 dalis – 66 straipsnio 1 dalis – Skelbimas apie pirkimą“

Byloje C-518/17

dėl *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas, Austrija) 2017 m. birželio 29 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. rugpjūčio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, inicijuotoje

Stefan Rudigier

dalyvaujant

Salzburger Verkehrsverbund GmbH

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Vajda, teisėjai E. Juhász (pranešėjas) ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– S. Rudigier, atstovaujamo *Rechtsanwalt* C. Casati,

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fruhmann,

– Europos Komisijos, atstovaujamos W. Mölls ir P. Ondrůšek,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007, p. 1), 7 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą, inicijuotą Stefan Rudigier, dėl prašymo panaikinti *Salzburger Verkehrsverbund GmbH* surengtą konkursą dėl keleivių vežimo autobusais paslaugų teikimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1370/2007

3 Reglamento Nr. 1370/2007 20, 21, 29 ir 30 konstatuojamosiose dalyse teigiama:

(20) Jei valdžios institucija nusprendžia bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos teikimą patikėti trečiajai šaliai, viešųjų paslaugų operatorių ji turi pasirinkti laikydamasi [Sąjungos] teisės aktų viešųjų pirkimų ir koncesijų srityje, kaip nustatyta Sutarties 43–49 straipsniuose, ir skaidrumo bei vienodų sąlygų taikymo principų. Visų pirma, šio reglamento nuostatos turi nepažeisti pagal direktyvas dėl viešųjų paslaugų sutarčių sudarymo valdžios institucijoms taikomų reikalavimų, kai tos direktyvos yra taikomos sudaromoms viešųjų paslaugų sutartims.

(21) Veiksminga teisinė apsauga turėtų būti užtikrinta ne tik sudarytoms sutartims, kurioms taikomos 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo [(OL L 134, 2004, p. 1)] ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo [(OL L 134, 2004, p. 114)], bet ir kitoms pagal šį reglamentą sudarytoms sutartims. Reikalinga veiksminga peržiūros procedūra, kuri, prireikus, turėtų būti palygintina su atitinkamomis procedūromis, nustatytomis 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvoje 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo [(OL L 395, 1989, p. 33)] ir 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvoje 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo [(OL L 76, 1992, p. 14)].

<…>

(29) Sudarydamos viešųjų paslaugų sutartis, išskyrus nepaprastąsias priemones ir sutartis, susijusias su nedideliais atstumais teikiamomis paslaugomis, kompetentingos institucijos turėtų imtis būtinų priemonių, kad ne vėliau kaip prieš vienerius metus būtų paskelbta, jog jos ketina sudaryti viešųjų paslaugų sutartis, nes taip potencialūs viešųjų paslaugų operatoriai spėtų pateikti pasiūlymus.

(30) Tiesiogiai sudaromoms viešųjų paslaugų sutartimis turėtų būti taikomi griežtesni skaidrumo reikalavimai.“

4 Reglamento Nr. 1370/2007 1 straipsnyje „Tikslas ir taikymo sritis“ nustatyta:

„1. Šio reglamento tikslas – nustatyti, kaip kompetentingos institucijos, laikydamosi [Sąjungos] teisės nuostatų, gali veikti viešojo keleivinio transporto srityje, siekdamos užtikrinti bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų teikimą, kad tų paslaugų būtų daugiau, jos būtų saugesnės, kokybiškesnės ir pigesnės nei jas teikiant įprastinėmis rinkos sąlygomis.

<…>

2. Šis reglamentas taikomas nacionalinėms ir tarptautinėms keleivinio geležinkelių bei kitų bėginių transporto rūšių ir kelių transporto viešosioms paslaugoms, išskyrus paslaugas, kurios teikiamos daugiausia dėl jų istorinės reikšmės arba dėl turizmo poreikių. <…>

<…>“

5 Šio reglamento 5 straipsnio „Viešųjų paslaugų sutarčių sudarymas“ 1 dalyje numatyta:

„Viešųjų paslaugų sutartys sudaromos pagal šiame reglamente nustatytas taisykles. Tačiau paslaugų sutartys ir viešųjų paslaugų sutartys [viešojo paslaugų pirkimo sutartys], kaip apibrėžta Direktyvoje [2004/17] arba Direktyvoje [2004/18], dėl keleivių vežimo autobusais ar tramvajais paslaugų teikimo sudaromos laikantis tose direktyvose nustatytų procedūrų, jei tokios sutartys nėra paslaugų koncesijų sutartys, kaip apibrėžta tose direktyvose. Tais atvejais, kai sutartys turi būti sudaromos laikantis [d]irektyvų [2004/17] ar [2004/18], šio straipsnio 2–6 dalių nuostatos netaikomos.“

6 Šio reglamento 7 straipsnio „Išimtys“ 2 dalyje nustatyta:

„Kiekviena kompetentinga institucija imasi būtinų priemonių, kad likus ne mažiau kaip vieneriems metams iki konkurso paskelbimo arba tiesioginio sutarties sudarymo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* būtų paskelbti bent šie duomenys:

a) kompetentingos institucijos pavadinimas ir adresas;

b) sudarytinos sutarties rūšis;

c) paslaugos ir teritorijos, kurių atžvilgiu sutartis bus sudaroma.

Kompetentingos institucijos gali nuspręsti neskelbti šios informacijos, jei viešųjų paslaugų sutarčių metinis keleivių vežimo paslaugų atstumas neviršija 50 000 kilometrų.

Jei informacija po jos paskelbimo pasikeičia, kompetentinga institucija kuo greičiau paskelbia jos ištaisymą. Šis ištaisymas nedaro poveikio tiesioginio sutarties sudarymo ar konkurso paskelbimo datai.

<…>“

Direktyva 2014/24/ES

7 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 18 straipsnio „Viešųjų pirkimų principai“ 1 dalyje numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

8 Šios direktyvos 27 straipsnyje „Atviras konkursas“ numatyta:

„1. Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.

Minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis yra 35 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

Kartu su pasiūlymu pateikiama perkančiosios organizacijos reikalaujama kokybinės atrankos informacija.

2. Kai perkančiosios organizacijos yra paskelbusios išankstinį informacinį skelbimą, kuris pats savaime nereiškė kvietimo dalyvauti konkurse, minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis, nustatytas šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, su sąlyga, kad įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos:

a) į išankstinį informacinį skelbimą buvo įtraukta visa informacija, kurią pagal V priedo B dalies I skirsnį reikalaujama pateikti skelbime apie pirkimą, tiek, kiek ta informacija buvo prieinama išankstinio informacinio skelbimo paskelbimo metu;

b) išankstinis informacinis skelbimas buvo išsiųstas paskelbti prieš ne mažiau kaip 35 dienas ir ne daugiau kaip 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

3. Kai dėl skubos, kurią perkančioji organizacija tinkamai pagrindžia, 1 dalies antroje pastraipoje nustatytas laikotarpis nebeįmanomas, ji gali nustatyti kitą laikotarpį, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

4. Šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą pasiūlymų priėmimo laikotarpį perkančioji organizacija gali sutrumpinti penkiomis dienomis, kai ji sutinka, kad pasiūlymai gali būti teikiami elektroninėmis priemonėmis laikantis 22 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ir 22 straipsnio 5 ir 6 dalių.“

9 Šios direktyvos 47 straipsnio „Terminų nustatymas“ 1 dalyje nurodyta:

„Nustatydamos pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti priėmimo terminus, perkančiosios organizacijos atsižvelgia į sutarties sudėtingumą ir pasiūlymams parengti reikalingą laiką, nedarant poveikio 27–31 straipsniuose nustatytiems minimaliems terminams.“

10 Šios direktyvos 48 straipsnio „Išankstiniai informaciniai skelbimai“ 1 dalyje nustatyta:

„Perkančiosios organizacijos apie savo ketinimus vykdyti planuojamus pirkimus gali paskelbti išankstiniame informaciniame skelbime. Tuose skelbimuose pateikiama V priedo B dalies I skirsnyje nustatyta informacija. Juos skelbia Europos Sąjungos leidinių biuras arba perkančiosios organizacijos pirkėjo profilyje pagal VIII priedo 2 punkto b papunktį. Kai išankstinis informacinis skelbimas perkančiųjų organizacijų paskelbiamas jų pirkėjo profilyje, jos Europos Sąjungos leidinių biurui nusiunčia skelbimą apie paskelbimą savo pirkėjo profilyje laikydamosi VIII priedo. Tuose skelbimuose pateikiama V priedo A dalyje nustatyta informacija.“

11 Direktyvos 2014/24 V priedo B dalies I skirsnis, į kurį daroma nuoroda jos 48 straipsnyje, nustatyta, kad išankstiniame informaciniame skelbime, be kita ko, turi būti nurodyta informacija apie perkančiosios organizacijos tapatybę ir pagrindinę paslaugų teikimo vietą, pateiktas trumpas pirkimo aprašymas, ypač paslaugų pobūdis ir apimtis, ir, kai skelbimas nėra naudojamas kaip priemonė pakviesti dalyvauti konkurse, turi būti nurodyta šiame išankstiniame informaciniame skelbime minimo skelbimo arba skelbimų apie pirkimą paskelbimo numatoma data ar datos.

12 Pagal Direktyvos 2014/24 90 straipsnio „Perkėlimo į nacionalinę teisę ir pereinamojo laikotarpio nuostatos“ 1 dalį ir 91 straipsnį „Panaikinimas“ valstybės narės turėjo užtikrinti, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2016 m. balandžio 18 d. t. y. nuo dienos, kurią panaikinta Direktyva 2004/18.

Direktyva 2014/25/ES

13 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014, p. 243), 36 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje numatyta:

„Perkantieji subjektai ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jie veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

14 Šios direktyvos 45 straipsnyje „Atviras konkursas“ numatyta:

„1. Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.

Minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis yra 35 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

Kartu su pasiūlymu pateikiama perkančiojo subjekto reikalaujama kokybinės atrankos informacija.

2. Kai perkantieji subjektai yra paskelbę reguliarų orientacinį skelbimą, kuris pats savaime nereiškė kvietimo dalyvauti konkurse, minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis, nustatytas šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, su sąlyga, kad įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos:

a) į reguliarų orientacinį skelbimą be informacijos, reikalaujamos pagal VI priedo A dalies I skirsnį, buvo įtraukta visa pagal VI priedo A dalies II skirsnį reikalaujama informacija tiek, kiek ta informacija buvo prieinama reguliaraus orientacinio skelbimo paskelbimo metu;

b) reguliarus orientacinis skelbimas buvo išsiųstas paskelbti prieš ne mažiau kaip 35 dienas ir ne daugiau kaip 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

3. Kai dėl skubos, kurią perkantysis subjektas tinkamai pagrindžia, 1 dalies antroje pastraipoje nustatytas laikotarpis nebeįmanomas, jis gali nustatyti kitą laikotarpį, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

4. Šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą pasiūlymų priėmimo laikotarpį perkantysis subjektas gali sutrumpinti penkiomis dienomis, kai jis sutinka, kad pasiūlymai gali būti teikiami elektroninėmis priemonėmis laikantis 40 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos ir 40 straipsnio 5 ir 6 dalių.“

15 Šios direktyvos 66 straipsnio „Terminų nustatymas“ 1 dalyje nurodyta:

„Nustatydami prašymų dalyvauti ir pasiūlymų priėmimo terminus, perkantieji subjektai visų pirma atsižvelgia į sutarties sudėtingumą ir pasiūlymams parengti reikalingą laiką, nedarydami poveikio 45–49 straipsniuose nustatytiems minimaliems terminams.“

16 Tos pačios direktyvos 67 straipsnio „Reguliarūs orientaciniai skelbimai“ 1 dalyje nustatyta:

„Perkantieji subjektai apie savo ketinimus vykdyti planuojamus pirkimus gali paskelbti reguliariame orientaciniame skelbime. Tuose skelbimuose pateikiama VI priedo A dalies I skirsnyje nustatyta informacija. Juos skelbia Europos Sąjungos leidinių biuras arba perkantieji subjektai pirkėjo profilyje pagal IX priedo 2 punkto b papunktį. Kai reguliarus orientacinis skelbimas perkančiųjų subjektų skelbiamas pirkėjo profilyje, jie Europos Sąjungos leidinių biurui nusiunčia skelbimą apie reguliaraus orientacinio skelbimo paskelbimą pirkėjo profilyje laikydamiesi IX priedo 3 punkto. Tuose skelbimuose pateikiama VI priedo B dalyje nustatyta informacija.

17 Direktyvos 2014/25 VI priedo A dalies I skirsnyje, į kurį pateikiama nuoroda jos 67 straipsnio 1 dalyje, teigiama, kad reguliariame orientaciniame skelbime nurodoma informacija, be kita ko, apie perkančiojo subjekto tapatybę ir tarnybą, su kuria galima susisiekti.

18 Pagal Direktyvos 2014/25 106 straipsnio „Perkėlimo į nacionalinę teisę ir pereinamojo laikotarpio nuostatos“ 1 dalį ir 107 straipsnį „Panaikinimas“ valstybės narės turėjo užtikrinti, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2016 m. balandžio 18 d., t. y. nuo dienos, kurią panaikinta Direktyva 2004/17.

Direktyva 89/665

19 Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES (OL L 94, 2014, p. 1) (toliau – Direktyva 89/665), 1 straipsnio „Peržiūros procedūrų taikymo sritis ir galimybė jomis pasinaudoti“ 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma sutartims, nurodytoms [Direktyvoje 2014/24], išskyrus atvejus, kai tokios sutartys neįtrauktos į taikymo sritį pagal tos direktyvos 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 ir 37 straipsnius.

<…>

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad su sutartimis, kurioms taikoma [Direktyva 2014/24] <…>, susiję perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti laikantis šios direktyvos 2–2f straipsniuose nustatytų sąlygų, remiantis tuo, kad tokiais sprendimais yra pažeisti Sąjungos viešųjų pirkimų srities teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliami į nacionalinę teisę.“

20 Direktyvos 89/665 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės turi užtikrinti, kad priemonės, kurių imtasi dėl 1 straipsnyje nurodytų peržiūros procedūrų, apimtų nuostatas dėl įgaliojimų:

a) esant pirmai galimybei ir naudojant preliminarias procesines priemones taikyti laikinąsias priemones, kuriomis siekiama atitaisyti tariamą pažeidimą ar užkirsti kelią tolesnei žalai konkretiems interesams, įskaitant priemones sustabdyti sutarties suteikimo [sudarymo] procedūrą ar bet kurio perkančiosios organizacijos priimto sprendimo įgyvendinimą ar užtikrinti tokį sustabdymą;

b) panaikinti neteisėtai priimtus sprendimus arba užtikrinti jų panaikinimą, įskaitant diskriminuojančių techninių, ekonominių ar finansinių specifikacijų, nurodytų kvietime teikti pasiūlymus, sutarties dokumentuose arba bet kuriuose su sutarties suteikimo [sudarymo] procedūra susijusiuose dokumentuose, pašalinimą;

c) priteisti atlyginti nuostolius tokį pažeidimą patyrusiems asmenims.“

21 Šios direktyvos 2d straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės turi užtikrinti, kad nuo perkančiosios organizacijos nepriklausoma peržiūros institucija pripažintų sutartį negaliojančia arba jos negaliojimas būtų šios peržiūros institucijos sprendimo pasekmė bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei perkančioji organizacija sutartį suteikė [sudarė] iš anksto nepaskelbusi skelbimo apie pirkimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, kai tai nėra leidžiama pagal Direktyvą [2014/24] <…>;

b) jei pažeista šios direktyvos 1 straipsnio 5 dalis, 2 straipsnio 3 dalis ar 2a straipsnio 2 dalis, jei dėl šio pažeidimo dalyvis, pateikęs prašymą dėl peržiūros, neteko galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis prieš sudarant sutartį, kai toks pažeidimas yra kartu su Direktyvos [2014/24] <…> pažeidimu, jei tas pažeidimas turi neigiamos įtakos dalyvio, pateikusio prašymą dėl peržiūros, galimybėms gauti sutartį; ar

c) šios direktyvos 2b straipsnio c punkto antroje pastraipoje nurodytais atvejais, jei valstybės narės pasinaudojo nuo atidėjimo laikotarpio nukrypti leidžiančia nuostata pagal preliminarųjį susitarimą ir dinaminę pirkimo sistemą sudarytų sutarčių atžvilgiu.

2. Sutarties pripažinimo negaliojančia pasekmės turi būti numatytos nacionalinėje teisėje.

Nacionalinėje teisėje gali būti numatytas visų sutartinių pareigų panaikinimas su galiojimu atgal arba panaikinimo taikymo sritis gali būti apribota atšaukiant tas pareigas, kurios dar turi būti įvykdytos. Pastaruoju atveju valstybės narės turi numatyti, kad taikomos kitos sankcijos, kaip tai apibrėžta 2e straipsnio 2 dalyje.“

Direktyva 92/13

22 Direktyvos 92/13, iš dalies pakeistos Direktyva 2014/23 (toliau – Direktyva 92/13), 1 straipsnio „Peržiūros procedūrų taikymo sritis ir galimybė jomis pasinaudoti“ 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma [Direktyvoje 2014/25] nurodytoms sutartims, išskyrus atvejus, kai tokios sutartys neįtrauktos į taikymo sritį pagal tos direktyvos 18–24, 27–30, 34 ar 55 straipsnius.

<…>

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad su sutartimis, kurioms taikoma Direktyva [2014/25] <…>, susiję perkančiųjų subjektų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti laikantis šios direktyvos 2–2f straipsniuose nustatytų sąlygų, remiantis tuo, kad tokiais sprendimais yra pažeisti Sąjungos pirkimų srities teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliami į nacionalinę teisę.“

23 Direktyvos 92/13 2 straipsnio „Peržiūros procedūrų reikalavimai“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad priemonės, kurių buvo imtasi dėl 1 straipsnyje nurodytos peržiūros procedūros, apimtų nuostatą dėl įgaliojimų:

arba

a) kuo anksčiau, taikant laikiną tvarką [laikinąsias apsaugos priemones], imtis tarpinių priemonių siekiant ištaisyti tariamą pažeidimą arba užkirsti kelią toliau pažeidinėti atitinkamus interesus, įskaitant priemones sustabdyti arba užtikrinti, kad būtų sustabdyta sutarčių sudarymo tvarka [procedūra] arba bet kurio sprendimo, kurį priėmė perkančioji organizacija [perkantysis subjektas], įgyvendinimas,

ir

b) panaikinti arba užtikrinti, kad būtų panaikinti neteisėtai priimti sprendimai, įskaitant diskriminacinio pobūdžio techninių, ekonominių ar finansinių specifikacijų skelbimuose apie sutartį, periodiniame išankstiniame skelbime, pranešime apie kvalifikacijos sistemą, kvietime dalyvauti konkurse, sutarties dokumentuose [specifikacijose] arba bet kuriame kitame dokumente, susijusiame su minėta sutarčių sudarymo tvarka [procedūra], panaikinimą;

arba

c) kuo anksčiau, jeigu galima taikant laikiną tvarką [laikinąsias apsaugos priemones], o prireikus taikant galutinę tvarką dėl dalyko [o prireikus nagrinėjant bylą iš esmės], imtis priemonių, išskyrus tas, kurios numatytos a ir b punktuose, siekiant ištaisyti visus nustatytus pažeidimus ir užkirsti kelią atitinkamų interesų pažeidimui; ypač parengiant mokėjimo pavedimą konkrečiai sumai [išduodant įsakymą dėl konkrečios sumos sumokėjimo] tais atvejais, kai pažeidimas nebuvo ištaisytas arba jam nebuvo užkirstas kelias.

Valstybės narės gali pasirinkti šią alternatyvą taikyti visoms perkančiosioms organizacijoms [perkantiesiems subjektams] arba organizacijų [subjektų] kategorijoms, apibrėžtoms pagal objektyvius kriterijus, bet kuriuo atveju išlaikydamos nustatytų priemonių veiksmingumą, kad būtų išvengta atitinkamų interesų pažeidimo;

d) ir abiem pirmiau minėtais atvejais skirti žalos atlyginimą asmenims, nukentėjusiems dėl pažeidimo.

<…>“

24 Šios direktyvos 2d straipsnio „Negaliojimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad nuo perkančiojo subjekto nepriklausoma peržiūros institucija pripažintų sutartį negaliojančia arba jos negaliojimas būtų šios peržiūros institucijos sprendimo pasekmė bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei perkantysis subjektas sutartį suteikė [sudarė] iš anksto nepaskelbęs skelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, kai tai nėra leidžiama pagal Direktyvą [2014/25] <…>;

b) jei pažeista šios direktyvos 1 straipsnio 5 dalis, 2 straipsnio 3 dalis ar 2a straipsnio 2 dalis, jei dėl šio pažeidimo dalyvis, pateikęs prašymą dėl peržiūros, neteko galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis prieš sudarant sutartį, kai toks pažeidimas yra kartu su Direktyvos [2014/25] <…> pažeidimu, jei tas pažeidimas turi neigiamos įtakos dalyvio, pateikusio prašymą dėl peržiūros, galimybėms gauti sutartį; ar

c) šios direktyvos 2b straipsnio c punkto antroje pastraipoje nurodytais atvejais, jei valstybės narės pasinaudojo nuo atidėjimo laikotarpio nukrypti leidžiančia nuostata pagal dinaminę pirkimo sistemą sudarytų sutarčių atžvilgiu.“

Austrijos teisė

25 Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 2007 m. vasario 7 d. *Salzburger Vergabekontrollgesetz 2007* (2007 m. Zalcburgo žemės įstatymas dėl viešųjų pirkimų priežiūros) 26 straipsnio „Perkančiosios organizacijos sprendimų panaikinimas“ 1 dalyje nustatyta:

„*Landesverwaltungsgericht* [(Apygardos administracinis teismas, Austrija)] turi panaikinti perkančiosios organizacijos sprendimą, kurį galima apskųsti atskirai ir kuris buvo priimtas per viešųjų pirkimų procedūrą, jei:

1) šis sprendimas arba ankstesnis sprendimas, kurio negalima apskųsti atskirai, pažeidžia pareiškėjo teisę, <…> kuria jis remiasi, ir

2) šis teisės pažeidimas yra esminis viešojo pirkimo procedūros baigčiai.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

26 2016 m. balandžio 20 d. skelbimu apie konkursą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje Salzburger Verkehrsverbund* paskelbė atvirą konkursą dėl keleivių vežimo autobusais paslaugų teikimo Gasteino slėnyje (Austrija), kai paslaugos susideda iš kelių autobusų maršrutų, iš viso sudarančių apie 670 000 km per metus. Skelbime apie pirkimą buvo nurodyta, kad pasiūlymų pateikimo terminas baigsis 2016 m. birželio 8 d.

27 Be to, ši sutartis turėjo būti sudaryta kaip paslaugų sutartis, o ne kaip paslaugų koncesijos sutartis, paslaugų teikimo pradžia numatyta 2016 m. gruodžio 11 d.

28 *Salzburger Verkehrsverbund* nepaskelbė išankstinio informacinio skelbimo, nurodyto Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalyje.

29 2016 m. gegužės 31 d. S. Rudigier kreipėsi į *Landesverwaltungsgericht Salzburg* (Zalcburgo apygardos administracinis teismas, Austrija), prašydamas panaikinti skelbimą apie konkursą, visų pirma dėl Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies pažeidimo.

30 2016 m. liepos 15 d. sprendimu *Landesverwaltungsgericht Salzburg* (Zalcburgo apygardos administracinis teismas) atmetė pareiškėjo reikalavimus.

31 Dėl šio sprendimo pareiškėjas padavė kasacinį skundą *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas, Austrija).

32 Grįsdamas ieškinį, S. Rudigier teigia, kad *Landesverwaltungsgericht Salzburg* (Zalcburgo apygardos administracinis teismas) nenagrinėjo iš esmės teisinių nepaskelbimo pagal Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalį padarinių; paskelbta turėjo būti likus ne mažiau kaip vieniems metams iki konkurso pradžios.

33 *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) pažymi, kad nenumatyta jokių Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies taikymo išimčių, kiek tai susiję su transporto paslaugomis, kurioms taikoma Direktyva 2004/17 arba Direktyva 2004/18, ir kad šio reglamento 29 konstatuojamojoje dalyje niekaip neišskiriamas transporto viešiesiems pirkimams taikomas režimas. Jis daro išvadą, kad pareiga paskelbti reikalaujamą informaciją turėtų būti taikoma net tada, kai paslaugos priskirtinos prie pirkimo sutarčių, kurioms taikoma viena iš šių dviejų direktyvų.

34 Vis dėlto jis pažymi, kad nagrinėjamu atveju, priešingai, nei nuspręsta 2016 m. spalio 27 d. Sprendime *Hörmann Reisen* (C-292/15, EU:C:2016:817), kuris priimtas nagrinėjant subtiekimo viešųjų pirkimų srityje klausimą, nei Direktyvoje 2004/18, nei ją pakeitusioje Direktyvoje 2014/24 nenumatyta išankstinio informavimo pareiga kaip Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalyje.

35 Tai reiškia, kad, jei būtų nuspręsta taikyti 7 straipsnio 2 dalį į vienos iš šių direktyvų taikymo sritį patenkantiems pirkimams, keleivių vežimo autobusais paslaugų sutarčių sudarymui būtų taikoma griežtesnė tvarka nei kitoms paslaugoms.

36 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Sąjungos teisėje nenumatyta jokia sankcija už minėto 7 straipsnio 2 dalyje numatytų reikalavimų nesilaikymą.

37 Šiuo klausimu jis pažymi, kad šios nuostatos nesilaikymo atveju transporto paslaugų operatorius, žinoma, gali turėti naudos dėl turimo pranašumo prieš konkurentus. Tačiau jis mano, kad skaidrumo ir nediskriminavimo tikslų, kurių siekiama šia nuostata, paisoma, kai aptariama paslauga yra viešojo pirkimo procedūros objektas, nes Direktyvos 2014/24 47 straipsnio 1 dalyje numatyta, kaip ir buvo numatyta Direktyvos 2004/18 38 straipsnio 1 dalyje, kad perkančioji organizacija nustato procedūros terminus, atsižvelgdama į sutarties sudėtingumą ir pasiūlymams parengti reikalingą laiką.

38 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies pažeidimas galėtų lemti konkurso neteisėtumą tokiomis aplinkybėmis, kai perkančioji organizacija laikėsi visų viešųjų pirkimų direktyvose nustatytų reikalavimų.

39 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Austrijos teisę perkančiosios organizacijos sprendimas turi būti panaikintas tik jei pažeidimas turi lemiamą įtaką viešojo pirkimo procedūros baigčiai. Jis mano, kad tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, atrodo suderinama su Sąjungos teise, nes dėl jos nėra neįmanoma pasinaudoti Sąjungos teisėje numatyta teise ir ji nepažeidžia lygiavertiškumo principo, tačiau jis nurodo, kad norėtų gauti to patvirtinimą.

40 Jis pažymi, kad šis klausimas yra juo labiau pagrįstas dėl to, kad pagrindinėje byloje, remiantis perkančiosios organizacijos tvirtinimu, S. Rudigier jau seniai žinojo apie būsimą konkursą, o tai reiškia, kad turėtų būti atmesti visi jo reikalavimai, nes jo nurodomas teisės pažeidimas neturi jam neigiamo poveikio.

41 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų 7 straipsnio 2 dalis taip pat taikytina keleivių vežimo autobusais paslaugų pirkimo sutarčių sudarymui pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies antrą sakinį vadovaujantis viešojo pirkimo direktyvose (Direktyva 2004/17 arba Direktyva 2004/18) nustatyta tvarka?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar pareigos likus ne mažiau kaip vieniems metams iki konkurso pradžios paskelbti Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies a–c punktuose nurodytus duomenis pažeidimas reiškia, kad konkursas, įvykdytas viešųjų pirkimų direktyvose nustatyta tvarka pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, nors ir nepaskelbus apie jį likus vieniems metams iki procedūros pradžios, turi būti laikomas neteisėtu?

3. Jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar nacionalinė nuostata, leidžianti, kaip apibrėžta Direktyvos 89/665/EEB 2 straipsnio 1 dalies b punkte, nepanaikinti konkurso, kuris laikomas neteisėtu dėl nepaskelbimo pagal Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalį, prieštarauja Sąjungos teisės nuostatoms, reglamentuojančioms viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą, kai toks neteisėtumas neturėjo lemiamos reikšmės viešojo pirkimo procedūros baigčiai, nes suinteresuotas operatorius galėjo laiku sureaguoti ir konkurencija nebuvo iškraipyta?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

42 Pirmiausia reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas skelbimas apie konkursą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtas 2016 m. balandžio 20 d., t. y. praėjus dviem dienoms po direktyvų 2014/24 ir 2014/25 perkėlimo į valstybių narių nacionalinę teisę termino ir po direktyvų 2004/17 ir 2004/18 panaikinimo, atitinkamai pagal Direktyvos 2014/24 90 ir 91 straipsnius ir Direktyvos 2014/25 106 ir 107 straipsnius.

43 Vadinasi, pagrindinėje byloje taikytina Direktyva 2014/24 arba Direktyva 2014/25, o ne Direktyva 2004/17 arba Direktyva 2004/18, kaip buvo nurodyta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimuose (pagal analogiją žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, 31–33 punktus).

44 Be to, reikia pažymėti, kad šie klausimai susiję ir su Direktyva 2004/17, ir su Direktyva 2004/18. Vis dėlto tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenustatė pagrindinėje byloje taikytinos direktyvos, netrukdo Teisingumo Teismui atsakyti į šiuos klausimus, nes atsakymai į juos gali būti suformuluoti identiškai ar remiantis Direktyva 2014/24, ar Direktyva 2014/25, kurios panaikino ir pakeitė atitinkamai Direktyvą 2004/18 ir Direktyvą 2004/17.

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

45 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad joje numatyta išankstinio informavimo pareiga taikoma tik viešųjų transporto autobusais paslaugų sutartims, kurios iš esmės yra sudaromos pagal Direktyvoje 2014/24 arba Direktyvoje 2014/25 numatytą tvarką.

46 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad pagal Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio 1 dalį sudarant sutartį dėl keleivių vežimo autobusais viešųjų paslaugų teikimo netaikomos tik šio reglamento 5 straipsnio 2–6 dalių nuostatos, o likusios šio reglamento nuostatos ir toliau taikomos (2016 m. spalio 27 d. Sprendimas *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817, 41 punktas).

47 Vadinasi, minėto reglamento 7 straipsnio 2 dalis yra taikoma viešųjų transporto paslaugų viešojo pirkimo sutartims, sudarytoms pagal Direktyvoje 2014/24 arba Direktyvoje 2014/25 numatytą tvarką.

48 Šią išvadą patvirtina Reglamento Nr. 1370/2007 tikslas.

49 Iš tiesų, Reglamentas Nr. 1370/2007, kuriame reglamentuojamos tik keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešosios paslaugos, numato galimybes nukrypti nuo viešųjų pirkimų bendros tvarkos, nustatytos Direktyvoje 2014/24 arba Direktyvoje 2014/25. Šiame reglamente taip pat įtvirtintos specialiosios teisės normos, kurios arba taikomos vietoj bendrųjų Direktyvos 2014/24 arba Direktyvos 2014/25 nuostatų, arba jas papildo, atsižvelgiant į tai, ar taikytinoje direktyvoje yra teisės normų minėto reglamento reglamentuojamose srityse, ar ne (šiuo klausimu žr. 2016 m. spalio 27 d. Sprendimo *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817, 44–47 punktus).

50 Tokį Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies aiškinimą patvirtina Direktyvos 2014/24 48 straipsnio 1 dalies ir Direktyvos 2014/25 67 straipsnio 1 dalies, kurių paskirtis yra iš dalies panaši į 7 straipsnio 2 dalies, analizė.

51 Iš tiesų, priešingai nei Direktyvos 2014/24 48 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos V priedo B dalies I skirsnio nuostatomis, ir Direktyvos 2014/25 67 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos VI priedo A dalies I skirsnio nuostatomis, minėto reglamento 7 straipsnio 2 dalies nuostatos, pirma, yra privalomai taikomos perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui ir, antra, apima ne tik situaciją, kai perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas ketina pradėti konkurso procedūrą, bet ir situaciją, kai ji ar jis ketina sutartį sudaryti tiesiogiai. Be to, informaciniams skelbimams pagal šias direktyvas netaikomas privalomasis vienų metų iki konkurso procedūros pradžios terminas ir jie nebūtinai turi būti paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

52 Taigi Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalimi nustatomos specialios pareigos, palyginti su direktyvomis 2014/24 ir 2014/25, ir kaip *lex specialis* turi viršenybę prieš pastarąsias nuostatas (šiuo klausimu žr. 2016 m. spalio 27 d. Sprendimo *Hörmann Reisen*, C-292/15, EU:C:2016:817, 47 punktą).

53 Darytina išvada, kad į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, jog Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad joje numatyta išankstinio informavimo pareiga taikoma viešųjų transporto autobusais paslaugų sutartims, kurios iš principo yra sudaromos pagal Direktyvoje 2014/24 arba Direktyvoje 2014/25 numatytą tvarką.

Dėl antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų

54 Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar neteisėtumas dėl Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalyje nustatytos išankstinio informavimo pareigos pažeidimo ar neįvykdymo gali lemti tinkamai paskelbto konkurso panaikinimą.

55 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal minėto reglamento 21 konstatuojamąją dalį turėtų būti užtikrinama ne tik sudarytų sutarčių, kurioms taikomos direktyvos 2004/17 ir 2004/18, kurias atitinkamai panaikino ir pakeitė direktyvos 2014/25 ir 2014/24, bet ir kitų pagal šį reglamentą sudarytų sutarčių veiksminga teisinė apsauga. Be to, veiksminga peržiūros procedūra yra būtina ir, priklausomai nuo atvejo, turėtų būti panaši į procedūras pagal Direktyvą 89/665 ir Direktyvą 92/13.

56 Direktyvos 89/665 2 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 92/13 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad jų teisės aktai suteiktų įgaliojimus, be kita ko, panaikinti neteisėtai priimtus sprendimus arba užtikrinti jų panaikinimą.

57 Kita vertus, Sąjungos teisės aktuose viešųjų pirkimų srityje nėra bendros teisės normos, pagal kurią tam tikro veiksmo ar neveikimo neteisėtumas tam tikru procedūros etapu darytų neteisėtus visus tolesnius šios procedūros aktus ir pateisintų jų panaikinimą. Tokios pasekmės šiuose teisės aktuose numatytos tik aiškiai apibrėžtomis ypatingomis aplinkybėmis.

58 Direktyvos 89/665 2d straipsnyje ir Direktyvos 92/13 2d straipsnyje nustatyta, kad sutartis turi būti pripažinta negaliojančia, jei yra padaryta jame išvardytų pažeidimų, tarp kurių yra ir atvejis, kai perkančioji organizacija nusprendė sutartį sudaryti iš anksto nepaskelbusi apie pirkimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, kai tai nėra leidžiama atitinkamai pagal Direktyvą 2014/24 arba Direktyvą 2014/25.

59 Vis dėlto, nors neteisėtas skelbimo apie pirkimą nepaskelbimas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paprastai turi lemti atitinkamos sutarties pripažinimą negaliojančia, tokia pasekmė nėra numatyta Sąjungos teisės aktuose viešųjų pirkimų srityje, kai nesilaikoma Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalyje numatytos išankstinio informavimo pareigos.

60 Kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas nenumatė konkrečios nuostatos, susijusios su Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies pažeidimu, tai reglamentuoti turi nacionalinė teisė.

61 Iš tiesų, jei nėra procesinių Sąjungos teisės nuostatų, kuriomis būtų numatytos su tam tikra teise siejamos sankcijos, kiekviena valstybė narė savo nacionalinėje teisės sistemoje turi numatyti procesines taisykles, skirtas iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti. Vis dėlto šios procesinės taisyklės neturi būti mažiau palankios, nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas) ir dėl jų naudojimasis Sąjungos teisės sistemoje nustatytomis teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Marina del Mediterráneo ir kt.*, C-391/15, EU:C:2017:268, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

62 Pirmiausia dėl lygiavertiškumo principo primintina, jog šio principo laikymasis reiškia, kad atitinkama taisyklė turi būti vienodai taikoma tiek Sąjungos, tiek nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams, kurių dalykas ir pagrindas panašūs (žr. 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Bulicke*, C-246/09, EU:C:2010:418, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

63 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šio principo buvo laikytasi.

64 Kiek tai susiję su veiksmingumo principu, pažymėtina, kad, Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalimi ekonominės veiklos vykdytojams numatyta teise, pirma, siekiama, kaip iš esmės nurodyta jo 29 konstatuojamojoje dalyje, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų imtis veiksmų atsižvelgdami į perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto ketinimus, įskaitant sutarties sudarymo būdą, kurį perkančioji organizacija arba perkantysis subjektas ketina taikyti (konkursas ar tiesioginis sutarties sudarymas), ir, antra, suteikti ekonominės veiklos vykdytojams laiko pasirengti konkursui.

65 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad veiksmingumo principo laikymasis turėtų būti nagrinėjamas skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar sutartį numatyta sudaryti tiesiogiai, ar konkurso būdu.

66 Tiesioginio sutarčių sudarymo atveju išankstinio informacinio skelbimo nebuvimas gali lemti tai, kad ekonominės veiklos vykdytojas negalės pareikšti prieštaravimų, kol nebus priimtas sprendimas sudaryti sutartį, o dėl to jis gali galutinai netekti galimybės dalyvauti konkurse. Tokia situacija galėtų pakenkti veiksmingumo principui.

67 Kita vertus, jeigu Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalies pažeidimas padaromas tuomet, kai perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas ketina surengti konkursą vėliau paskelbdamas teisės aktų reikalavimus atitinkantį skelbimą apie konkursą, toks pažeidimas pats savaime neužkerta ekonominės veiklos vykdytojui galimybės realiai dalyvauti šiame konkurse.

68 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išreikšto susirūpinimo, jog dėl Reglamento Nr. 1370/2017 7 straipsnio 2 dalies pažeidimo tas ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam jau yra pavesta vykdyti sutartį, gali turėti naudos dėl pranašumo prieš konkurentus, reikia pažymėti, kad, nustatydama pasiūlymų priėmimo terminus (nesvarbu, ar tai būtų pagal Direktyvos 2014/24 47 straipsnį, ar pagal Direktyvos 2014/25 66 straipsnį), perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas turi atsižvelgti į sutarties sudėtingumą ir laiką, reikalingą pasiūlymams parengti.

69 Vis dėlto tuo atveju, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas pateikia įrodymą, kad, paskelbus skelbimą apie konkursą, dėl išankstinio informacinio skelbimo nebuvimo jis atsidūrė gerokai nepalankesnėje padėtyje, palyginti su ekonominės veiklos vykdytoju, kuris jau yra atsakingas už sutarties vykdymą ir dėl to tiksliai žino visas šios sutarties ypatybes, gali būti konstatuotas veiksmingumo principo pažeidimas, kuris lemtų šio konkurso panaikinimą. Tokia mažiau palanki padėtis taip pat gali būti vienodo požiūrio principo pažeidimas.

70 Šį vertinimą turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į reikšmingas nagrinėjamos bylos aplinkybes. Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ekonominės veiklos vykdytojams buvo suteiktas 49 dienų nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamo kvietimo dalyvauti konkurse paskelbimo terminas į jį atsiliepti, o tai viršija minimalius direktyvose 2014/24 ir 2014/25 numatytus terminus. Be to, ekonominės veiklos vykdytojas pagrindinėje byloje turėjo informacijos apie konkurso galimybę dar prieš paskelbiant šį konkursą.

71 Be to, ir nepriklausomai nuo šio sprendimo 69 punkte numatytos apskundimo galimybės, ekonominės veiklos vykdytojas gali pasinaudoti apskundimo galimybe prieš perkančiąją organizaciją ar perkantįjį subjektą remdamasis tuo, kad pirkimo dokumentuose numatytas per trumpas pasiūlymų pateikimo terminas ir tai pažeidžia Direktyvos 2014/24 47 straipsnį arba Direktyvos 2014/25 66 straipsnį, kuriuose reikalaujama atsižvelgti į sutarties sudėtingumą ir laiką, reikalingą pasiūlymams parengti.

72 Todėl į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad joje nustatytos išankstinio informavimo pareigos pažeidimas nelemia nagrinėjamo konkurso panaikinimo, jeigu laikomasi lygiavertiškumo, veiksmingumo ir vienodo požiūrio principų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70, 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip:

– **joje numatyta išankstinio informavimo pareiga taikoma viešųjų transporto autobusais paslaugų sutartims, kurios iš principo yra sudaromos pagal 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, arba pagal 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, numatytą tvarką;**

– **šios pareigos pažeidimas nelemia nagrinėjamo konkurso panaikinimo, jeigu laikomasi lygiavertiškumo, veiksmingumo ir vienodo požiūrio principų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**

Parašai.